

[PORTADA]

Memòria d'Activitats 2014

Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional

Ajuntament de Barcelona

Abril 2015

[ESTRUCTURA]

0. Presentació
1. Què hem fet? Com ho hem fet? A on ho hem fet?: Compliment de les prioritats recollides al Pla de Treball i al Pla Director 2013-2016
2. Consell Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament
3. Equip humà i col·laboradors
4. Convocatòria Barcelona solidària 2014
5. Districtes de Barcelona
6. Avaluació i rendició de comptes i execució pressupostària

0. Presentació

Aquesta memòria anual recull totes aquelles iniciatives i actuacions en matèria de cooperació en què ha estat implicat l'Ajuntament de Barcelona a través de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional. Considera, per tant, l'execució de programes i projectes (en la forma d'assistències tècniques), la signatura de convenis i protocols, i la subvenció de projectes a iniciativa d'altres actors realitzats durant l'any 2014. Aquest exercici es va tornar a caracteritzar per un context de crisi financera i econòmica a nivell global que va tenir les seves traduccions en importants limitacions pel que fa als pressupostos de tots els àmbits dins l'administració pública. Tot i això, amb l'objectiu de donar resposta a les recomanacions i voluntat internacionals de destinar el 0,7% de la Renda Nacional Bruta en ajut oficial al desenvolupament, l'Ajuntament de Barcelona s'ha compromès a anar augmentant progressivament la seva aportació fins arribar al 0,7% dels seus ingressos propis el 2015. Per segon any consecutiu, aquest percentatge s'ha situat aquest 2014 en el 0,57%, amb un import de 7 milions d'euros.

Totes les iniciatives i actuacions recollides en aquesta memòria s'emmarquen i suposen el segon any d'execució del tercer Pla Director (2013-2016), que té com a missió contribuir, des del valor afegit de l'Ajuntament de Barcelona, a l'ampliació de capacitats per promoure el desenvolupament humà sostenible i la construcció d'un model de governança democràtica global d'acord amb una sèrie de prioritats transversals, sectorials i geogràfiques, des d'una perspectiva eminentment urbana.

Així doncs, l'Ajuntament de Barcelona dóna suport a un tipus de cooperació que més enllà de respondre a les inquietuds d'altres actors, es fonamenta en la concertació i, de forma cada vegada més freqüent, l'assumeix directament i hi aporta de manera directa la seva experiència i els seus coneixements.

Aquest document reflecteix el ferm compromís de l'Ajuntament de Barcelona amb la transparència, en coherència amb les directrius derivades dels principals acords a nivell internacional per millorar l'eficàcia i l'impacte de l'ajut però també del desenvolupament. De la mateixa manera, amb aquesta publicació tots els ciutadans i ciutadanes de Barcelona, a més de la resta d'actors de la cooperació, podran conèixer i valorar l'ús que fa l'Ajuntament de Barcelona d'aquestes recursos tan preuats als països socis.

Amb aquesta voluntat en ment, s'ha volgut presentar una memòria informativa i accessible, que ofereix una anàlisi tant qualitativa com quantitativa de les diverses iniciatives en relació amb els objectius (transversals, sectorials i geogràfics) i fites considerats al Pla Director 2013-2016.

Aquesta memòria s'estructura en sis parts i es completa amb un annex. La primera recull una anàlisi quantitativa i qualitativa de les diverses actuacions en què ha estat implicat, d'una manera o una altra, l'Ajuntament de Barcelona. Aquesta anàlisi pren com a referència els tres àmbits de prioritització considerats en el Pla director: les prioritats sectorials, les prioritats transversals i les prioritats geogràfiques; i busca retre comptes del treball esmerçat en assolir

aquests objectius. El segon apartat recull l'activitat i les diverses iniciatives sorgides en el si del Consell Municipal de Cooperació al Desenvolupament. En tercer lloc, es recull informació sobre l'equip humà de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional, el seu treball al llarg de l'any, però també sobre els diferents col·laboradors i personal adscrit a d'altres àrees de l'ajuntament i que fan possible el desplegament d'aquesta política pública. Al quart apartat s'analitza en profunditat un dels principals instruments amb què compta l'Ajuntament per desplegar la seva solidaritat: la convocatòria Barcelona Solidària 2014. Aquesta es complementa en la secció següent amb una anàlisi de les diverses iniciatives (principalment d'incidència i d'Educació per al Desenvolupament) dutes a terme en els districtes de la ciutat de Barcelona. Finalment, aquesta memòria aborda les iniciatives engegades per a la promoció de l'avaluació, la rendició de comptes i fer eficaç l'execució pressupostària. L'annex que acompanya aquesta memòria recull informació sobre cadascuna de les actuacions dutes a terme al llarg d'aquest 2014 ordenades per prioritats sectorials i classificats en funció de la contrapart.

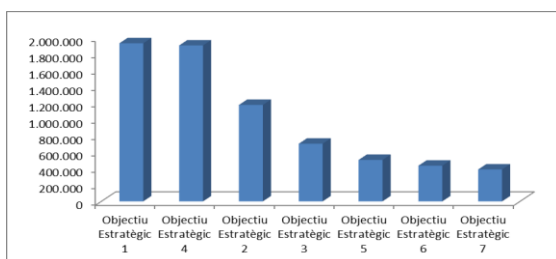
1. Què hem fet? Com ho hem fet? A on ho hem fet?: Compliment de les prioritats recollides al Pla de Treball i al Pla Director 2013-2016

En termes generals, al llarg d'aquest 2014 la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional ha estat implicada en prop de 189 accions de desenvolupament, d'educació per al desenvolupament i acció humanitària a través d'alguna de les quatre modalitats i instruments previstos al Pla Director (cooperació bilateral directa, cooperació bilateral concertada, cooperació bilateral d'iniciativa no governamental i cooperació multilateral). Algunes d'aquestes actuacions ja havien estat engegades en anys anteriors, altres s'han originat i desenvolupat al llarg del 2014, i de totes elles, algunes encara estan en procés d'execució. El volum total de recursos executats per dur-les a terme ha estat de gairebé set milions d'euros durant el 2014.

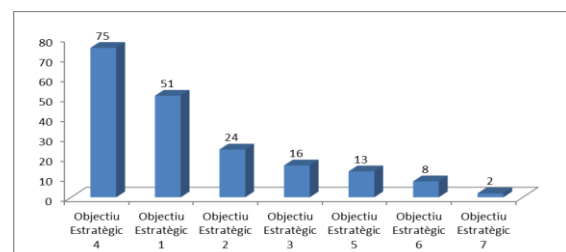
Així mateix, cal considerar que algunes d'aquestes actuacions, com poden ser la signatura de protocols amb ciutats prioritàries, tot i no haver quedat reflectides en la transferència de recursos econòmics, sí que requereixen del temps i de l'esforç del personal de la Direcció per a fer-les realitat. Per aquesta raó, en la mesura del possible, la radiografia que s'exposa a continuació considera no tan sols el volum de recursos econòmics i financers, sinó també el nombre d'actuacions engegades, en la forma que sigui. Igualment, convé recordar que, tot i que una mateixa actuació pot donar resposta o tractar d'assolir més d'un objectiu estratègic, finalment tota l'actuació (incloent-hi tots els recursos associats) s'assigna a un únic objectiu. Així doncs, l'anàlisi que es mostra a continuació pretén ser orientativa i recull les principals característiques del desplegament d'aquesta política pública en el seu conjunt.

En termes generals, tant les diverses actuacions com els recursos econòmics que ha executat la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional han estat definits per donar resposta als objectius estratègics previstos al Pla Director de la manera que mostren els gràfics següents. En aquest punt, convé destacar que en cap cas el Pla Director estableix prioritització alguna a l'hora d'establir quin n'ha de rebre més recursos.

Distribució pressupost 2014 per Objectius estratègics

Distribució actuacions 2014 per Objectius estratègics

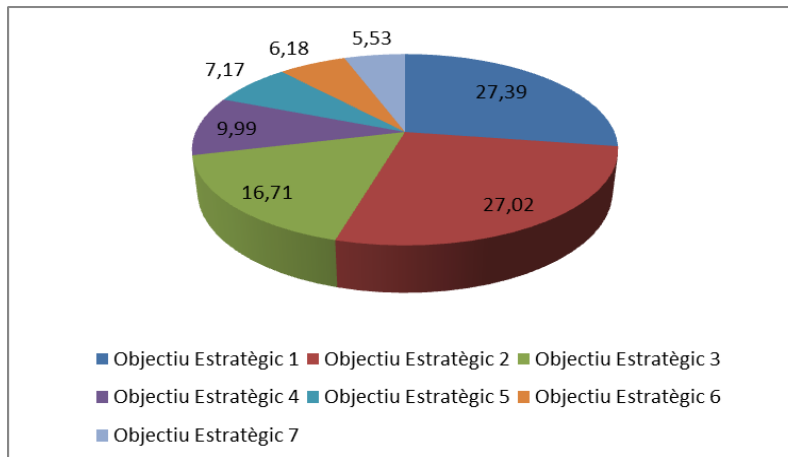

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional.

En conjunt, els objectius estratègics que han rebut una major atenció tant en nombre d'actuacions com en volum de recursos són l'objectiu estratègic 1 i 4. Així doncs, "ampliar les capacitats institucionals i ciutadanes per promoure la governança democràtica local" i "ampliar

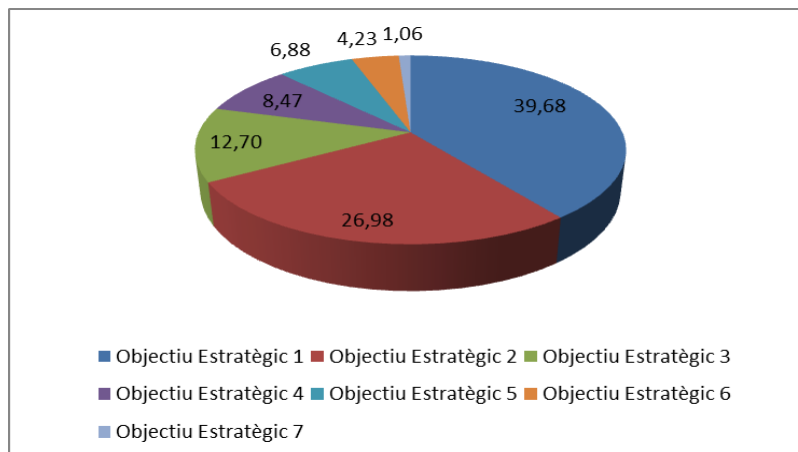
les capacitats en l'educació per al desenvolupament, l'educació pels drets humans i l'educació per la pau" han estat els dos objectius estratègics que conjuntament han acumulat més del 57% del total de recursos executats (al voltant dels 3,8 milions d'euros i 126 actuacions). Seguidament, trobem l'objectiu estratègic 2 ("promoure el dret a la ciutat i la cohesió social mitjançant la provisió de béns públics locals, des d'un enfocament de drets i d'equitat de gènere") que amb prop de 1,2 milions d'euros i 24 actuacions també ha rebut una atenció substantiva.

Distribució pressupost 2014 per Objectius estratègics (en % sobre el total)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional.

Distribució actuacions 2014 per Objectius Estratègics (en % sobre el total)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional.

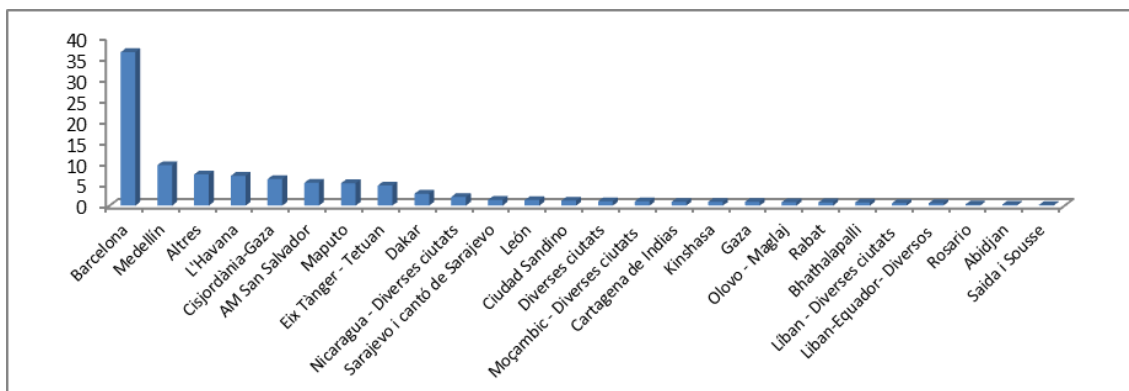
D'altra banda, l'objectiu estratègic 7 ("reforçar el teixit associatiu de les ONG per al desenvolupament, la pau i els drets humans de la ciutat de Barcelona") s'ha desplegat en dues actuacions i ha rebut prop de 400.000 €.

A més de les actuacions directament associades a algun dels set objectius estratègics previstos en el pla director, la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional també ha finançat diverses actuacions en forma de treballs d'assessorament per part d'experts i consultors en diversos àmbits (ja siguin específics, referents a alguns àmbits de la cooperació o més generalistes, relacionats amb el funcionament i organització interns del departament) per a donar compliment a una de les fites previstes en el Pla Director de "contractar serveis

especialitzats en el marc de l'avaluació de la política pública de cooperació al desenvolupament de l'Ajuntament de Barcelona". Aquests encàrrecs, que al 2014 han ascendit a prop de 270.000€ han estat actuacions transversals que han servit per a donar suport i millorar l'eficàcia en les actuacions per assolir els objectius estratègics i han considerat, principalment: l'externalització dels serveis d'assessorament i assistència tècnica per a valorar els projectes presentats en el marc de la convocatòria "Barcelona Solidària 2014" i avaluar els projectes subvencionats en convocatòries anteriors; la definició i desenvolupament d'una base de dades per fer un seguiment adequat de les nombroses actuacions i iniciatives desplegades i per finançar els treballs de recerca per a acompanyar les iniciatives sorgides en el marc dels diversos grups de treball sorgits a l'empara del Consell Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (sobre educació per al desenvolupament i cooperació empresarial).

Pel que fa a l'àmbit geogràfic d'implementació d'aquestes actuacions al llarg del 2014, a més de la ciutat de Barcelona, que va rebre aproximadament el 36% dels recursos econòmics executats (i pràcticament el 47% de les actuacions), Medellín, l'Havana, les poblacions palestines de Cisjordània i la franja de Gaza, San Salvador i la seva àrea metropolitana, Maputo i les ciutats i poblacions en torn a l'eix Tànger-Tetuan han estat els municipis en els quals s'ha treballat més (totes elles han rebut recursos econòmics superiors el 5% del total i de manera conjunta acumulen el 33% de les actuacions). A excepció de San Salvador, aquesta distribució geogràfica dona plena resposta a les prioritats geogràfiques establertes en el Pla Director. Per la seva banda, els municipis que conformen aquesta ciutat centreamericana i la seva àrea metropolitana estaven inclosos (juntament amb Dakar i Quito) com a àmbit municipal prioritari del tipus 2 a la convocatòria Barcelona Solidària 2014.

Distribució geogràfica del pressupost 2014 (en % sobre el total)

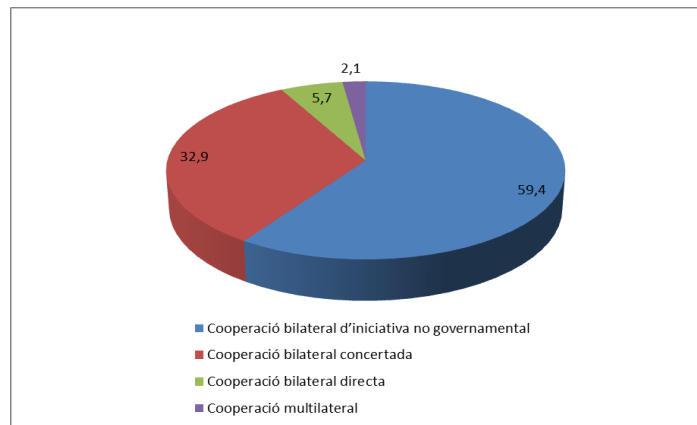
Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional.

Convé deixar clar que aquest desequilibri geogràfic en favor de la ciutat de Barcelona s'explica, d'una banda, pel pes de les actuacions en matèria d'educació per al desenvolupament en el total d'iniciatives finançades –i que tenen lloc principalment a la ciutat–, i de l'altra, per altres actuacions, com ara el suport i finançament d'organismes com l'Institut de Salut Pública Global de Barcelona o la Federació Catalana d'ONG per la pau, els drets humans i el desenvolupament (LaFede.cat) que, tot i tenir la seva seu a la ciutat, duen a terme recerca i/o iniciatives que tenen com a destinataris últims els dels països socis del sud.

Pel que fa a la manera com aquestes actuacions s'han desplegat d'acord amb els instruments i les modalitats de cooperació considerats al Pla Director, en termes econòmics, prop del 60%

d'aquestes actuacions s'ha executat com a cooperació bilateral d'iniciativa no governamental, principalment a través de la convocatòria de subvencions a projectes "Barcelona Solidària 2014". La segona modalitat més important és la cooperació bilateral concertada, que ha canalitzat prop del 33% dels recursos executats durant aquest any 2014. Tant la cooperació bilateral directa com la cooperació multilateral, per la seva banda, són les que menys recursos econòmics han canalitzat. D'una banda, la bilateral directa, tot i que ha anat guanyant importància en relació amb l'exercici anterior, ha canalitzat prop del 6% dels recursos econòmics executats per l'Ajuntament de Barcelona. La cooperació multilateral, per la seva banda, ha servit per canalitzar-ne el 2%.

Distribució pressupost 2014 per modalitats/instruments de cooperació (en % sobre el total)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional.

A continuació, i per conèixer millor l'activitat desplegada el 2014, a partir de les actuacions agrupades d'acord amb els objectius estratègics, s'analitza de manera gràfica cadascuna d'aquestes actuacions analitzant l'objectiu específic a què fan referència (tant en volum de recursos com en nombre d'actuacions), la distribució geogràfica de la seva execució i la modalitat o instrument de cooperació en què s'ha desplegat. Juntament amb la informació més quantitativa, s'ofereix una petita anàlisi per ajudar a comprendre millor les característiques pròpies de la cooperació desplegada des de l'Ajuntament.

Objectiu Estratègic 1: Ampliar les capacitats institucionals i ciutadanes per promoure la governança democràtica local.

Objectiu específic 1.1: Acompanyar els processos d'enfortiment institucional i el disseny i la gestió de les polítiques públiques municipals de les ciutats i els països socis.

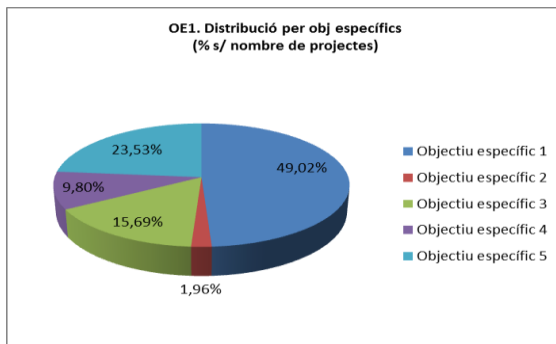
Objectiu específic 1.2: Acompanyar els processos de descentralització política, administrativa i fiscal, i la governança multinivell.

Objectiu específic 1.3: Ampliar les capacitats del personal tècnic i polític de les institucions públiques de les ciutats sòcies, en especial dels mecanismes de rendició de comptes o dels sistemes de garantia.

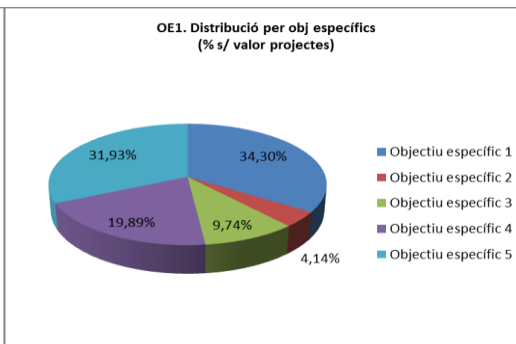
Objectiu específic 1.4: Fomentar la participació, el diàleg i la concertació entre les institucions municipals i la societat civil de les ciutats i els països socis, fent un èmfasi especial a la participació dels infants com a subjectes de dret en els espais de presa de decisió municipal.

Objectiu específic 1.5: Ampliar les capacitats de les institucions públiques locals i les organitzacions de la societat civil en la prevenció dels conflictes violents i per a la construcció d'una autèntica cultura de pau.

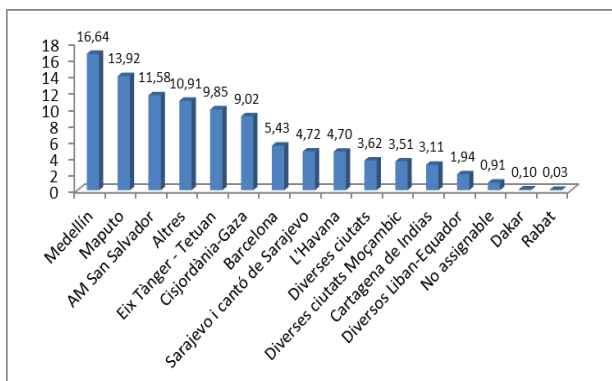
Distribució actuacions OE1 d'acord amb específics

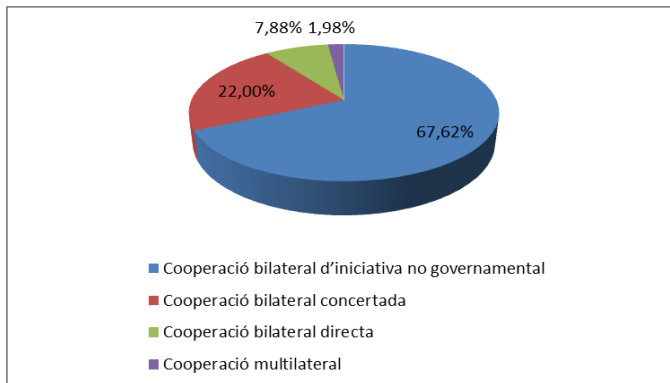
Distribució pressupost OE1 d'acord amb específics

Distribució geogràfica OE1

Distribució OE1 d'acord amb modalitats/instruments de cooperació PD

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional.

Anàlisi:

- Tant en nombre de projectes com en volum de recursos, els objectius específics que reben més atenció són l'1, el 3, 4 i 5. Així mateix, cal destacar que en termes de recursos més del 65% va destinat als objectius específics 1 i 5.
- Aquest objectiu estratègic es desplega principalment en les ciutats prioritàries de Medellín i Maputo, seguides en termes d'importància per San Salvador i la seva àrea metropolitana (AM San Salvador) també ciutat prioritària (nivell de prioritat geogràfica 2) d'acord amb la convocatòria Barcelona Solidària 2014.
- La consecució d'aquest objectiu estratègic es canalitza principalment a través de la cooperació bilateral d'iniciativa no governamental, és a dir, a través d'actuacions impulsades per entitats.

Objectiu estratègic 2. Promoure el dret a la ciutat i la cohesió social mitjançant la provisió de béns públics locals, des d'un enfocament de drets i d'equitat de gènere.

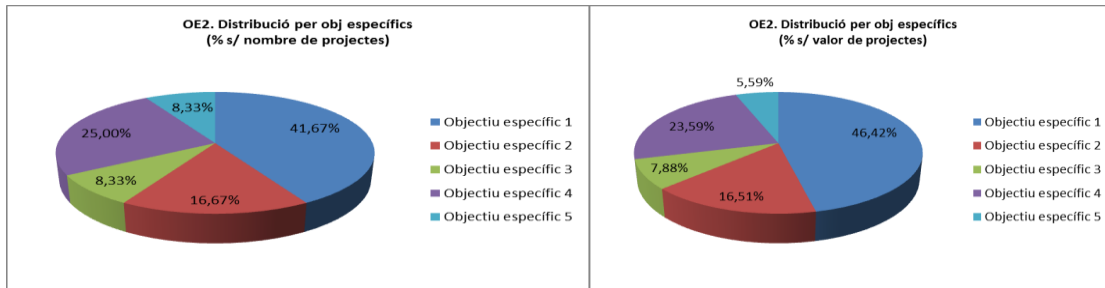
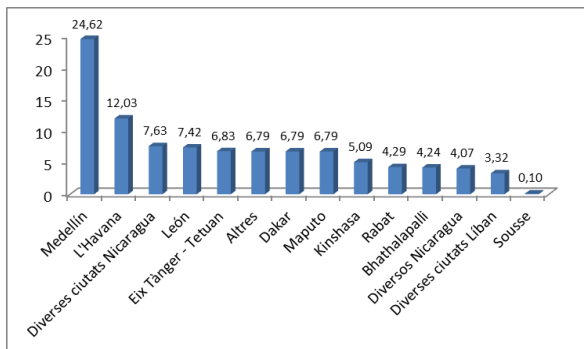
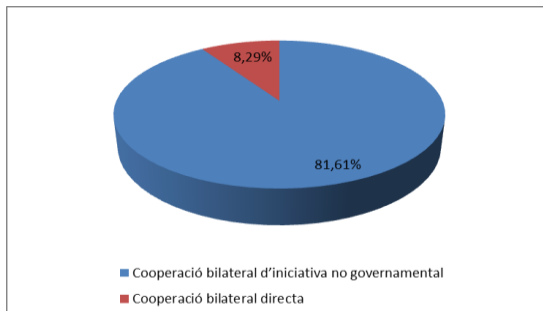
Objectiu específic 2.1. Enfortir els sistemes públics (o amb vocació de servei públic) de provisió de béns públics en l'àmbit local, amb un èmfasi especial en els col·lectius més vulnerables, com ara la infància.

Objectiu específic 2.2. Ampliar les capacitats de gestió de les institucions públiques i de les comunitats locals per garantir l'accés als serveis de salut, a l'aigua potable i el sanejament de la població, el tractament de residus, la sostenibilitat ambiental i promoure la sobirania alimentària, entesa com el dret dels pobles a determinar les seves polítiques alimentàries de producció i distribució, i l'accés a la terra i als recursos naturals.

Objectiu específic 2.3. Acompanyar els processos de planificació urbana i de creació d'espais públics orientats a la creació de ciutats més cohesionades i més sensibles amb les persones amb discapacitats físiques.

Objectiu específic 2.4. Promoure i defensar l'exercici efectiu dels drets humans i dels DESC en l'àmbit local, i dels drets de les dones i del col·lectiu LGTB en condicions d'igualtat.

Objectiu específic 2.5. Contribuir a l'enfortiment de les identitats dels pobles mitjançant el suport a l'educació multicultural i plurilingüe, així com la recuperació i divulgació de la seva memòria.

Distribució actuacions OE2 d'acord amb específics
Distribució pressupost OE2 d'acord amb específics

Distribució geogràfica OE2

Distribució OE1 d'acord amb modalitats/instruments de cooperació (PD)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional.

Anàlisi:

- Tant en nombre de projectes com en recursos, els objectius específics que reben més atenció són l'1 i el 4. En termes de recursos i actuacions representen més del 65% del total destinat a aquest objectiu estratègic.
- Aquest objectiu es desplega principalment a les ciutats prioritàries de Medellín i l'Havana, tot i que la primera concentra 1 de cada 4 euros destinats a aquest objectiu estratègic.
- Es canalitza principalment a través d'entitats, a través de la modalitat de cooperació bilateral d'iniciativa no governamental (més del 80% de recursos destinats a aquest objectiu estratègic).

Objectiu estratègic 3. Ampliar les capacitats d'emprenedoria i del teixit productiu per al desenvolupament econòmic local.

Objectiu específic 3.1. Enfortir el teixit econòmic, les capacitats productives i la diversificació d'iniciatives econòmiques sostenibles a escala municipal.

Objectiu específic 3.2. Enfortir les polítiques públiques empresarials i comercials de les ciutats i els països socis que donin suport als productors i comerciants locals.

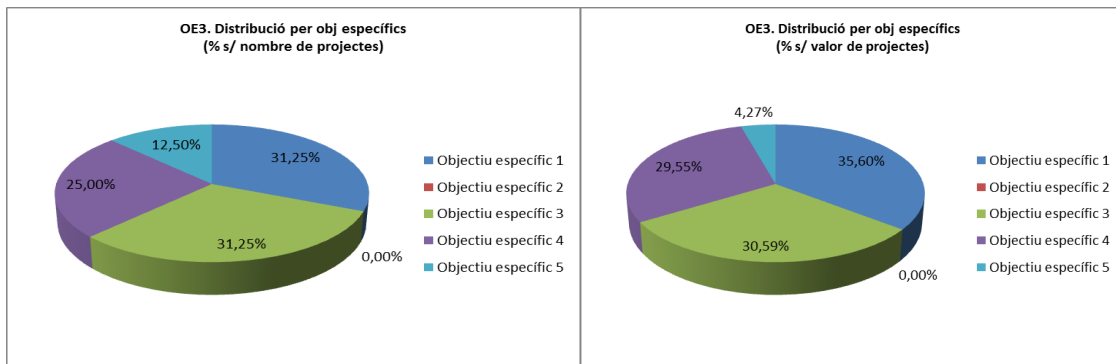
Objectiu específic 3.3. Donar suport a les iniciatives d'economia social i solidària a les ciutats i els països socis, especialment en l'àmbit municipal.

Objectiu específic 3.4. Promoure l'apoderament econòmic de les dones a les ciutats i els països socis.

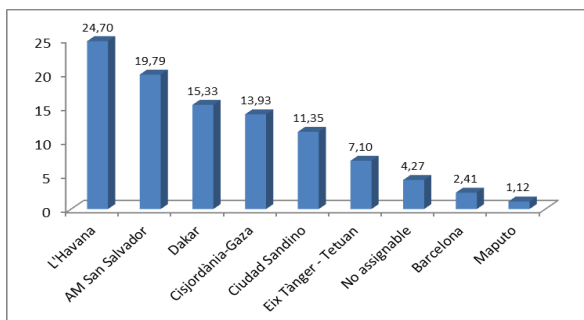
Objectiu específic 3.5. Garantir l'espai de reflexió per a una implicació més gran del sector empresarial en la cooperació al desenvolupament.

Distribució actuacions OE3 d'acord amb específics

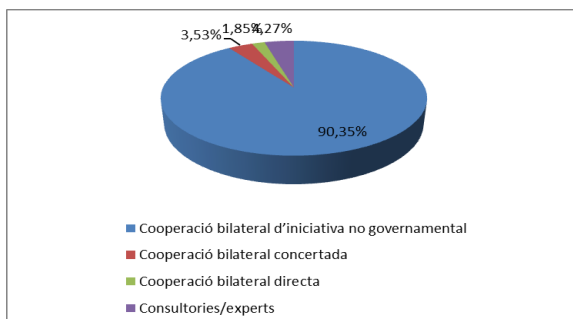
Distribució pressupost OE3 d'acord amb específics

Distribució geogràfica OE3

Distribució OE3 d'acord amb modalitats/instruments de cooperació (PD)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional.

Anàlisi:

- Tant en nombre de projectes com en pressupost, els objectius específics que reben més atenció són l'1, el 3 i el 4. L'objectiu específic 2 d'aquest objectiu estratègic no ha rebut cap atenció ni en termes de diners ni en actuacions.
- Aquest objectiu estratègic es desplega principalment a L'Havana i l'AM San Salvador (25% i 20% del total de recursos econòmics principalment).
- Es canalitza principalment a través d'entitats (Cooperació bilateral d'iniciativa no governamental), i es destina més del 90% de recursos orientats a aquest objectiu estratègic.

Objectiu estratègic 4. Ampliar les capacitats en l'educació per al desenvolupament, l'educació pels drets humans i l'educació per la pau.

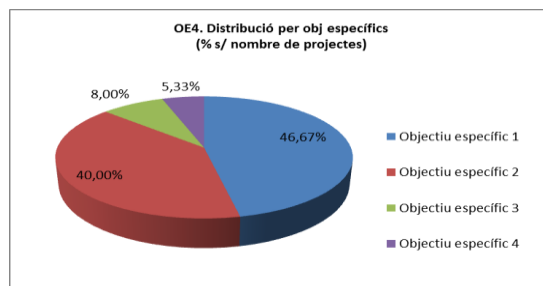
Objectiu específic 4.1. Contribuir a millorar el coneixement de la ciutadania barcelonina sobre les causes estructurals que provoquen la pobresa, les desigualtats, l'exclusió i la violència, així com el coneixement i l'aplicació del marc jurídic internacional relatiu als drets humans i a la Convenció sobre els Drets de l'Infant i sobre les eines per combatre-les d'una manera més eficaç, mitjançant el suport a iniciatives ciutadanes en l'àmbit de l'educació formal, no formal i informal.

Objectiu específic 4.2. Incrementar la sensibilització i mobilització social de la ciutadania barcelonina per transformar actituds i comportaments en pro del desenvolupament humà sostenible i la pau.

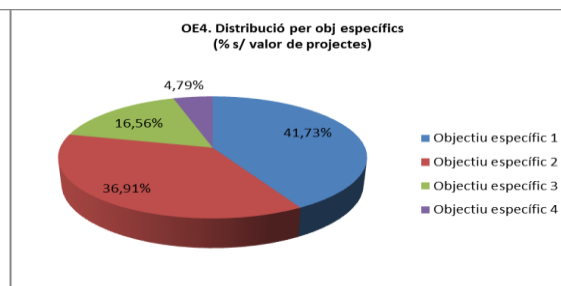
Objectiu específic 4.3. Promoure la concertació entre el conjunt d'actors públics i privats de Barcelona implicats en l'educació per al desenvolupament, l'educació pels drets humans i l'educació per la pau, a partir dels valors afegits respectius.

Objectiu específic 4.4. Fomentar una acció del Govern municipal de Barcelona coherent amb la promoció de l'educació per al desenvolupament, l'educació pels drets humans i l'educació per la pau.

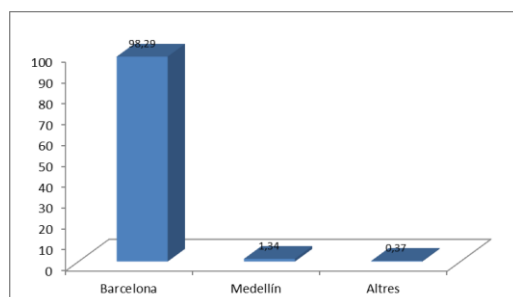
Distribució actuacions OE4 d'acord amb específics

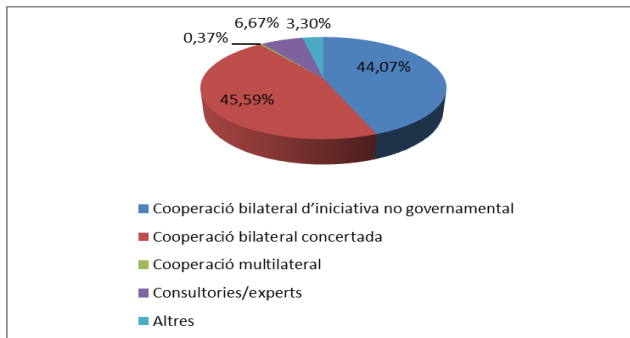
Distribució pressupost OE4 d'acord amb específics

Distribució geogràfica OE4

Distribució OE4 d'acord amb modalitats/instruments de cooperació (PD)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional.

Anàlisi:

- Tant en nombre de projectes com en diners, els objectius específics que reben més atenció són l'1 i el 2. Entre ambdós objectius específics recullen prop més del 75% de les actuacions i dels recursos.
- Com caldria esperar, aquest objectiu estratègic es desplega principalment i bàsicament a Barcelona, seguit d'alguna actuació a la ciutat prioritària de Medellín.
- Es canalitza principalment a través d'entitats (Cooperació bilateral d'iniciativa no governamental, més del 40%), tot i que en aquest cas a través de la Cooperació bilateral concertada es canalitzen més del 45% dels recursos per aquest objectiu estratègic.

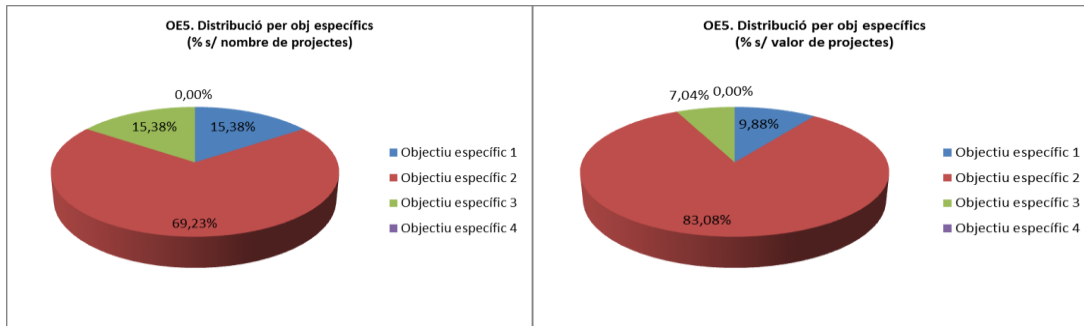
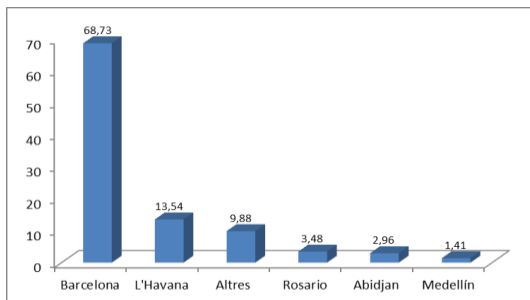
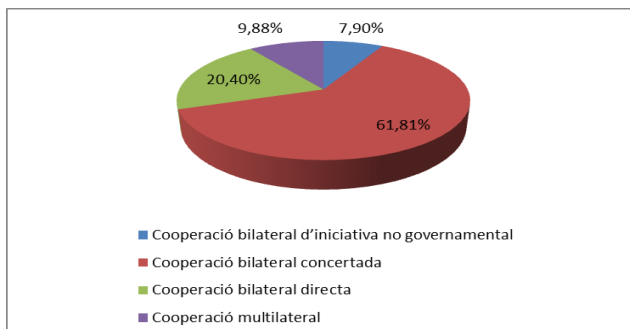
Objectiu estratègic 5. Participar i influir en la promoció d'un nou multilateralisme i la construcció d'un model de governança democràtica global i multinivell.

Objectiu específic 5.1. Promoure la participació de l'Ajuntament de Barcelona en els espais decisoris del sistema multilateral i europeu de cooperació al desenvolupament.

Objectiu específic 5.2. Consolidar la participació i el lideratge de l'Ajuntament de Barcelona en les xarxes internacionals i europees de governs locals i regionals en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament, la pau i els drets humans.

Objectiu específic 5.3. Promoure el diàleg i les sinergies amb les administracions públiques catalanes, en especial la Generalitat de Catalunya; la Diputació de Barcelona i l'Àrea Metropolitana de Barcelona, el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament i amb el govern de l'Estat per avançar en l'alineament de posicionaments envers el nou multilateralisme i la construcció d'un model de governança democràtica global.

Objectiu específic 5.4. Contribuir a millorar les capacitats del sistema multilateral per proveir béns públics globals des d'una òptica descentralitzada.

Distribució actuacions OE5 d'acord amb específics
Distribució pressupost OE5 d'acord amb específics

Distribució geogràfica OE5

Distribució OE5 d'acord amb modalitats/instruments de cooperació (PD)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional.

Anàlisi:

- Tant en nombre de projectes com en diners, l'objectiu específic 2 és el que rep la gran majoria d'atenció (prop del 70% de recursos econòmics per aquest objectiu estratègic). L'objectiu específic 4 no ha rebut cap atenció.
- L'objectiu estratègic 5 es desplega principalment a través d'organitzacions amb seu a Barcelona, seguit d'algunes actuacions a l'Havana i d'altres països i regions.
- Es canalitza principalment a través de convenis amb entitats (modalitat de cooperació bilateral concertada, més del 55%), seguit en termes d'importància per convenis amb ajuntaments.

Objectiu estratègic 6. Consolidar les capacitats d'Acció Humanitària amb relació al valor afegit de l'Ajuntament de Barcelona.

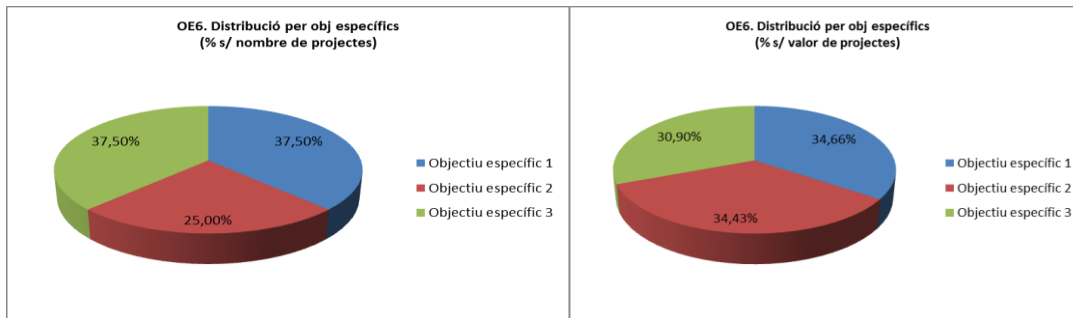
Objectiu específic 6.1. Contribuir a la reconstrucció, restauració, rehabilitació i regeneració de zones urbanes afectades per catàstrofes d'origen natural, socionatural o humà, amb especial atenció a les necessitats de les persones afectades per aquests motius, i posant l'accent en la infància com a col·lectiu especialment vulnerable.

Objectiu específic 6.2. Contribuir a incrementar la resiliència d'una manera equitativa de les poblacions que han patit o que poden patir desastres, per mitjà de l'adopció d'estratègies de prevenció, preparació i mitigació.

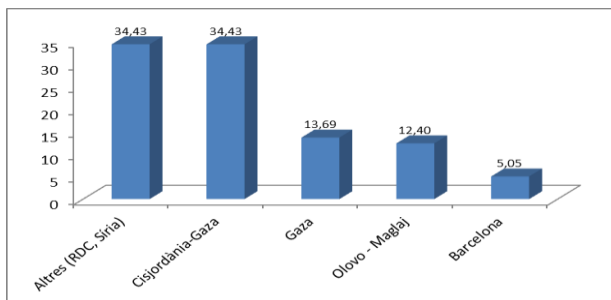
Objectiu específic 6.3. Contribuir a assegurar la protecció contra tota forma de violència i abús dels col·lectius de població més vulnerables en contextos de crisi humanitària, i especialment dels infants, i incrementar la seva resiliència i recuperació emocional.

Distribució actuacions OE6 d'acord amb específics

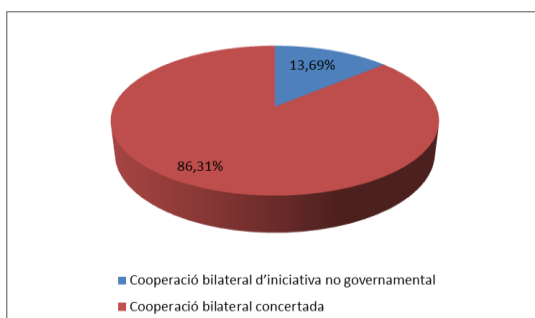
Distribució pressupost OE6 d'acord amb específics

Distribució geogràfica OE6

Distribució OE6 d'acord amb modalitats/instruments de cooperació (PD)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional.

Anàlisi:

- Dels objectius específics en que es desagrega aquest objectiu estratègic, tots tres quasi bé la mateixa atenció, tant en recursos com en nombre d'actuacions.

- Es desplega principalment a la República Democràtica del Congo, Síria i els territoris palestins, països amb urgències latents.
- Es canalitza a través de la cooperació bilateral concertada i més concretament a través d'actuacions extraordinàries motivades per emergències i amb entitats.

Objectiu estratègic 7. Reforçar el teixit associatiu de les ONG per al desenvolupament, la pau i els drets humans de la ciutat de Barcelona.

Objectiu específic 7.1. Elaborar un pla d'acció en suport de les ONG per al desenvolupament, la pau i els drets humans de la ciutat de Barcelona davant el nou escenari que incorpori facilitar la seva ubicació, a les entitats que ho demanin, en edificis municipals amb propostes de serveis compartits.

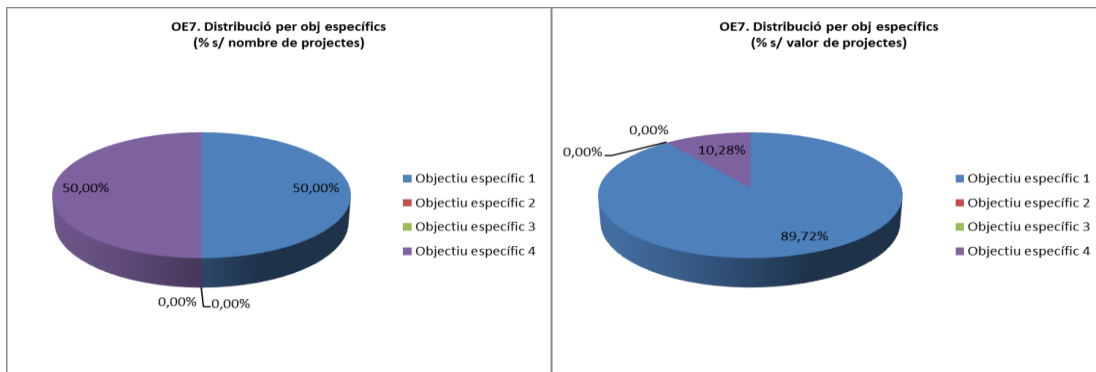
Objectiu específic 7.2. Sensibilitzar, informar, formar i acompanyar les associacions per adaptar-se a la nova situació del sector.

Objectiu específic 7.3. Promoure la diversificació de fons de finançament de les ONG per al desenvolupament, la pau i els drets humans i posar èmfasi en un nou model de rendició de comptes.

Objectiu específic 7.4. Facilitar l'accés de les entitats barcelonines a fonts de finançament internacional i suport a la creació de consorcis.

Distribució actuacions OE7 d'acord amb específics

Distribució pressupost OE7 d'acord amb específics

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional.

Anàlisi:

- Aquest objectiu estratègic es desplega en dos d'específics: l'1 i el 4. Al llarg del 2014 s'han finançat dues actuacions en el marc d'aquest objectiu, on destaca principalment els treballs d'adequació per a la cessió d'un local al carrer Erasme de Janer, al barri del Raval, per a entitats del tercer sector (objectiu específic 1). La segona actuació fa referència al suport per part de l'ajuntament a iniciatives de formació i acompanyament en la recerca de finançament europeu per a ONGD de la ciutat (objectiu específic 4).

- En la seva totalitat aquest objectiu, com era d'esperar, es desplega a la ciutat de Barcelona a través de convenis amb entitats (modalitat de cooperació bilateral concertada).

- Tot i que no queda reflectit en els gràfics anteriors, una altra actuació que convé destacar en aquest punt fa referència a l'avançament dels terminis de la convocatòria Barcelona Solidària 2014 si ho comparem amb d'altres anys. D'aquesta manera, i ateses les dificultats viscudes pel

sector als darrers anys, aquest avançament facilita i fa possible una adequada gestió financera per part de les entitats finalment subvencionades.

A més de les prioritats sectorials, el Pla Director 2013-2016 també recull una sèrie de prioritats transversals que han d'impregnar la cooperació al desenvolupament de l'Ajuntament i que permeten concretar la concepció transformadora de la cooperació al desenvolupament en totes les seves expressions. Aquestes prioritats busquen transformar les relacions i les estructures que generen pobresa, exclusió, desigualtats i conflictes, i representen un obstacle per als processos de desenvolupament de les ciutats i els països socis. S'agrupen en quatre grans blocs: l'exercici dels drets humans, la promoció de la cultura de la pau, l'equitat de gènere i el foment del desenvolupament sostenible.

Tot i que les actuacions recollides no permeten establir amb concreció quines d'aquestes prioritats transversals es troben ateses, com es pot veure en l'annex que acompanya aquesta memòria, quasi la totalitat d'actuacions promogudes des de l'Ajuntament de Barcelona ha considerat, en la seva formulació i execució, com a mínim, una d'aquestes prioritats. Així, per exemple, el 2014 l'Ajuntament de Barcelona va iniciar una col·laboració amb l'Institut de Drets Humans de Catalunya (IDHC) per tal d'introduir l'enfocament basat en drets humans (EBDH) en les polítiques de cooperació al desenvolupament. Aquesta col·laboració permetrà, durant el 2015, capacitar el personal tècnic municipal, per mitjà de formació presencial i virtual, per així millorar l'aplicació d'aquesta metodologia en la seva feina diària i també poder transferir-la a les ciutats sòcies amb les que es col·laborava a través de la cooperació bilateral. Així mateix, l'IDHC assessora de forma permanent la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional.

L'objectiu general ha estat promoure un model de cooperació al desenvolupament enfocat a la garantia, protecció, respecte integral, consolidació i exercici efectiu dels drets humans. Específicament, es pretén millorar l'aplicació dels drets humans i el dret a la ciutat en la planificació i posada en pràctica de les polítiques públiques municipals, en particular, de les polítiques de cooperació, però també de les polítiques econòmiques socials i mediambientals.

En relació amb aquest darrer punt, han estat nombroses les actuacions impulsades i/o dutes a terme amb el suport econòmic de l'Ajuntament de Barcelona per a promoure un gestió sostenible de l'aigua i dels residus en nombroses ciutats i entorns urbans.

Pel que fa a la promoció de la cultura de la pau, una part substantiva dels projectes sobre Educació per al desenvolupament realitzats a Barcelona, però també els executats a d'altres ciutats prioritàries en països immersos en esperançadors processos de pacificació (com per exemple Medellín a Colòmbia) han posat aquests drets al centre.

Una altra iniciativa important relacionada amb aquesta prioritat transversal té a veure amb el suport que des de l'Ajuntament de Barcelona es dona als centres de recerca de la ciutat per a enxarxar-se amb d'altres organitzacions de reconegut prestigi en l'àmbit de la mediació internacional i la promoció de la pau. Així, destaca el suport rebut per centres de pensament com CITpax (*Centro Internacional de Toledo para la Paz*) o el CIDOB (*Barcelona Centre for*

International Affairs) que amb els seus actes i seminaris, amb un fort ressò internacional i mediàtic internacional, enforteixen la percepció de Barcelona com a ciutat constructora de pau.

Finalment, pel que fa a l'equitat de gènere, han estat moltes les actuacions (especialment les dirigides a donar compliment als objectius estratègics dos i tres) les que han esmerçat esforços per fer realitat que tant els beneficiaris com els subjectes de l'actuació fossin dones i nenes.

A nivell operatiu, per a realitzar la valoració dels projectes presentats a la convocatòria Barcelona Solidària 2014 es va considerar un marcadore de gènere, per tal de valorar més positivament aquells projectes que en la seva formulació integressin aquesta perspectiva. A tall d'exemple, de la totalitat de projectes aprovats en la modalitat de cooperació internacional, el 67,74% consideraven aquest enfocament de manera significativa o principal. Pel que fa a l'àmbit de l'educació per al desenvolupament, el percentatge és del 45,16%.

Addicionalment, en el marc dels projectes de Cooperació Internacional d'aquesta mateixa convocatòria es va apostar per reforçar dues de les línies pilot engegades l'any anterior. D'una banda, i amb una dotació de 100.000€ (9% del pressupost de la convocatòria), es van finançar projectes que promoguessin els drets fonamentals del col·lectiu LGTB en les ciutats sòcies del sud i els seus respectius estats. De l'altra, i amb una dotació pressupostaria similar, es va donar suport a projectes per promoure les capacitats d'emprenedoria i professionals de dones a la zona nord del Marroc, especialment a l'eix Tànger-Tetuan, a Maputo i a Dakar. Com a resultat, un 42% dels projectes de Cooperació Internacional aprovats donaven compliment a l'objectiu 2.4 de "promoure i defensar l'exercici efectiu dels drets humans i dels DESC en l'àmbit local, i dels drets de les dones i del col·lectiu LGTB en condicions d'igualtat".

2. Activitat en el marc del Consell Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament i Grups de Treball associats

El Consell Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (en endavant, Consell) és l'òrgan consultiu i de participació de l'Ajuntament de Barcelona on hi participen membres de les forces polítiques presents al consistori, representants sindicals, membres dels districtes, associacions, fundacions, entitats de la Federació Catalana d'ONG (Lafede.cat) i la Direcció de Relacions Internacionals i de Cooperació amb diversos tècnics de l'àmbit, a més de convidats ocasionals i experts en cadascuna de les reunions. La missió d'aquest Consell és emprendre i promocionar noves actuacions en torn a la cooperació al desenvolupament, l'ajut humanitari, l'educació per al desenvolupament i la promoció de la pau i els drets humans.

Al llarg del 2014, el Consell Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament s'ha reunit dues vegades. La primera va ser una sessió ordinària de la permanent d'aquest Consell, que es va reunir el 19 de febrer de 2014 a la Sala Consolat de Mar de l'Ajuntament de Barcelona a les 18:00 hores. A més de presentar el XIIIé Congrés Internacional de Ciutats Educadores que es va celebrar entre el 13 i 16 de novembre a Barcelona, es van presentar els trets generals i els objectius de dos grups de treball (GT): un sobre Educació per al Desenvolupament (EpD) i l'altre sobre Cooperació empresarial.

Pel que fa al GT sobre EpD es proposà recuperar i reprendre els treballs de la comissió que sobre aquesta mateixa temàtica es va crear al desembre del 2008 com a punt de confluència entre tots els actors de la ciutat implicats en EpD i sempre treballant de manera coordinada i complementària amb el grup d'EpD de La Fede.cat. Es va destacar que durant el període entre 2009 i 2011 aquest grup va treballar en diversos aspectes relacionats amb aquesta temàtica, així com sobre la seva posada en pràctica i implementació. Amb l'objectiu de recuperar aquesta feina es va proposar que aquest nou grup de treball fes confluïr les diverses iniciatives que hi havia en aquest àmbit a la ciutat amb el consens del Consorci d'Educació de Barcelona, com a part de l'administració pública que marca la política local en relació amb l'educació i els programes educatius.

El GT sobre EpD es va reunir tres cops al llarg del 2014 (el 29 d'abril, el 27 de maig i el 17 de juny). A la primera reunió es va proposar desenvolupar una nova metodologia per definir projectes en EpD transformadors i amb impacte, mirant d'aplicar-la a la convocatòria de 2014 i treballar en l'elaboració d'un document que tractés sobre com aterrar l'EpD a la ciutat de Barcelona des de l'Ajuntament, el sector i les entitats.

Les reflexions dutes a terme en el marc d'aquest grup de treball van facilitar la incorporació de novetats importants pel que fa a la convocatòria i, més concretament, la incorporació de l'enfocament metodològic de la teoria del canvi en el Programa d'Educació per al Desenvolupament.

La constitució del segon grup de treball, referent a la cooperació empresarial, es deriva d'un objectiu previst al Pla Director 2013-2016 de promoure una reflexió conjunta amb diversos actors de la cooperació catalana sobre el potencial existent en aquest àmbit. Aquest grup es va

reunir tres cops durant aquest darrer 2014 (el 19 de març, el 30 de maig i el 15 de desembre). Arran de la demanda continuada per generar capacitats empresarials en països del sud, des del Consell Municipal es va considerar oportú incorporar les organitzacions empresarials per a promoure la transferència de experiències i bones pràctiques, tot incloent-hi les diverses sensibilitats i perspectives (d'ONGDs, universitats, experts,...). Aquest GT havia de ser un "espai de debat i presentació de propostes a partir de les quals anar construint una estratègia de cooperació empresarial. En aquest marc, s'haurien d'identificar diferents experiències amb l'objectiu de finançar-les, on poguessin participar tant les empreses, sindicats, ONGD, universitats i administració pública, actors que haurien de constituir el nucli de treball experimental d'alguns projectes".

El segon plenari de Consell Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament, amb caràcter ordinari, es va dur a terme a les 18:30 hores del dia 18 de desembre de 2014 a la Sala Lluís Companys de l'Ajuntament de Barcelona. Aquesta sessió va constar de cinc punts a més del torn obert de paraules. El primer va consistir en l'aprovació de l'acta de la sessió plenària anterior celebrada el 18 de desembre del 2013.

En el segon punt de l'ordre del dia el Sr. Felip Roca va presentar les línies estratègiques del pla anual a executar durant l'any 2015 per a continuar desplegant el pla director. Posteriorment, es van presentar les principals característiques i els objectius a assolir amb la convocatòria de subvencions 2015. En termes quantitius, es va destacar que per aquesta modalitat de cooperació es disposaria d'un pressupost de 2.750.000 euros pròpiament dit, amb el compromís de destinar-hi 1.300.000 euros per a actuacions a desenvolupar l'any 2016. En conjunt, sumant les dues quantitats, representava 410.000 euros més respecte de la convocatòria inicial de l'any 2014. També es va explicar el calendari a seguir per al seu desplegament i les prioritats sectorials i geogràfiques, tot explicant que es mantindrien els programes de cooperació al desenvolupament, de ciutats específiques i d'educació per al desenvolupament, així com les tres línies pilot que ja es van introduir a la convocatòria de l'exercici 2014 per reforçar uns objectius determinats del Pla director: projectes que promoguin els drets fonamentals del col·lectiu LGBTI, a Àfrica i a Amèrica Llatina, primera línia; segona línia, projectes que reforcin capacitats productives, amb un enfocament especial de gènere a la zona del Marroc, Maputo, Dakar, l'Havana i territoris palestins; i, tercera línia, projectes d'aprenentatge i servei presentats entre una ONG i un o més centres educatius.

Pel que fa a la priorització geogràfica dels recursos destinats al programa de cooperació al desenvolupament, es va proposar realitzar una discriminació positiva en favor dels projectes desplegats a la Mediterrània i l'Àfrica subsahariana; amb la voluntat que els recursos econòmics es distribueixin de la manera següent: 35% a Amèrica Llatina, 30% a l'Àfrica subsahariana i 30% a la Mediterrània. En aquest sentit, es va matisar que aquesta discriminació positiva faria que en alguns casos projectes presentats a l'Àfrica subsahariana o a la Mediterrània amb puntuacions inferiors a projectes presentats a Amèrica Llatina s'aprovin a la convocatòria i que els d'Amèrica Llatina no.

També es van destacar els canvis introduïts al Programa d'Educació per al Desenvolupament arran de la reflexió duta a terme en el marc del grup de treball del mateix consell sobre la teoria del canvi.

Per acabar, es van apuntar dues línies més: una per a intervencions en crisi de llarga durada, en l'àmbit geogràfic de l'Àfrica subsahariana, i l'altra, intervencions en contextos d'emergència i post-emergència, en l'àmbit geogràfic de la franja de Gaza i Síria.

Cal destacar que és el primer cop que s'incorpora l'acció humanitària a la convocatòria.

Al tercer punt es va tractar l'evolució de la feina feta en el marc dels grups de treball tant d'Educació per al Desenvolupament com de Cooperació empresarial. Pel que fa al primer, l'objectiu va ser revisar els formularis actuals de la convocatòria i intentar orientar-los per introduir un nou enfocament, fonamentat en la teoria del canvi, amb l'objectiu de produir un canvi real en els beneficiaris d'aquelles actuacions. Pel que fa al segon grup, les activitats van girar al voltant del concepte i caracterització de la cooperació empresarial; de quina seria la metodologia, els criteris i els procediments per tirar endavant l'experiència d'incorporar l'empresa com un actor de cooperació dins les actuacions engegades des de l'Ajuntament de Barcelona; i, en tercer lloc, quina seria la finalitat que hi trobarien, sobretot per fer rellevant i buscar el valor afegit de la introducció de l'empresa com un actor de cooperació i eliminar, òbviament, els danys col·laterals que pot suposar la seva incorporació, si no es fa d'una manera sensata.

També es va explicar que es va proposar realitzar una primera prova pilot per treballar aquesta modalitat de cooperació empresarial. Els criteris per a determinar a on desenvolupar aquesta prova van ser dos: un, que ja hi hagués unes relacions institucionals de l'Ajuntament de Barcelona, com és el cas de les ciutats prioritàries; i, dos, que hi hagués ja una presència d'actors de cooperació, d'ONG de Barcelona, catalanes, amb experiència sobre el terreny. Després d'analitzar-ho detingudament, es va decidir la ciutat de Maputo, a Moçambic; i concretament, en el sector de la gestió de residus sòlids, ja que era una prioritat per a la municipalitat d'aquesta ciutat. Tot seguit, es van identificar els actors que treballaven en aquest sector a Maputo, així com d'altres actors i ONG catalanes que hi havia sobre el terreny que poguessin treballar i acompanyar-los en aquest projecte pilot.

Finalment, es va triar Enginyeria sense Fronteres com a ONG catalana amb presència al terreny, i dos actors locals (*AMOR - Asociación Mozambicana de Residuos i Kutenga*), els quals, juntament amb el Consell Municipal de Maputo i el grup de treball, han de trobar l'actor idoni en el sector empresarial de Barcelona, amb la col·laboració de Barcelona Activa, ACCIÓ i la Xarxa d'Economia Solidària, d'acord amb les necessitats concretes de la ciutat.

Com a darrer punt de la reunió, es va tractar la situació del local situat al carrer Erasme de Janer, 15, al barri del Raval, al districte de Ciutat Vella, per acollir algunes ONG i entitats de Lafede.cat. Es va informar que l'Ajuntament de Barcelona havia estat treballant en la seva adequació i que es preveia poder cedir l'immoble a començaments del 2015.

3. L'equip humà i els col·laboradors que ho fan possible

Al llarg d'aquest any 2014, la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Barcelona ha tingut 10 persones en plantilla. D'aquestes, 4 constitueixen personal administratiu, 5 són personal tècnic i 1 n'és el director.

Pel que fa al personal tècnic, les funcions es distribueixen de la manera següent:

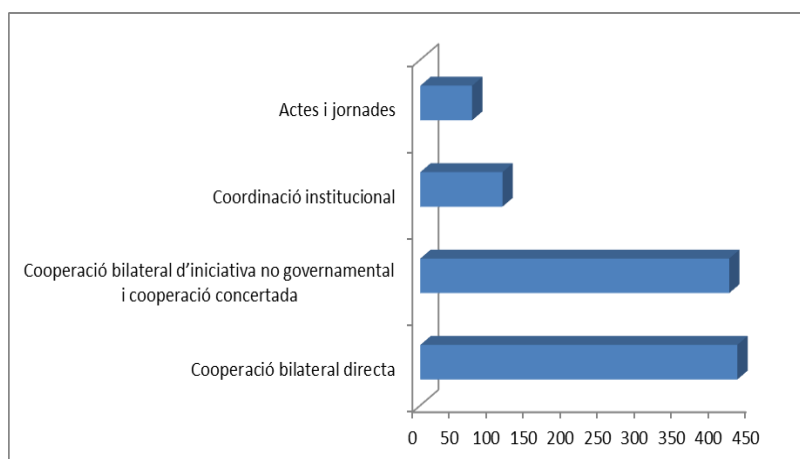
- Referent per als projectes de drets humans i construcció de pau i suport al director en la planificació operativa de la Direcció (1)
- Referent per al Pròxim Orient i Àfrica Oriental i punt focal per a la cooperació bilateral directa entre ciutats sòcies (1)
- Referent per a la Mediterrània i l'Àfrica de l'Oest i punt focal per a l'acció humanitària i emergències (1)
- Referent per a l'Amèrica Llatina i Carib (1)
- Referent per a l'Educació per al Desenvolupament i acompanyament a les entitats de cooperació de Barcelona (1).

El personal administratiu porta a terme les tasques següents:

- Secretària del director (1)
- Suport administratiu general (2)
- Gestió econòmica (1)

Al llarg d'aquest any 2014, l'equip tècnic ha comptabilitzat més de 1.000 reunions. La seva gran majoria, un 82% (845 en termes absoluts), han estat resultat de contactes i trobades per a la promoció de la cooperació bilateral directa i d'iniciativa no governamental i cooperació concertada, la qual cosa reflecteix el caràcter i la personalitat de la cooperació barcelonina, així com les seves característiques pròpies, que requereixen d'una gran coordinació i alineació entre les parts implicades.

D'aquestes, al voltant de 430 reunions (un 42%) van ser amb representants d'altres ajuntaments, consistoris i altres entitats públiques homòlogues, tant del Sud com del Nord, ja sigui a Barcelona com a d'altres països, per a promoure i desplegar la cooperació bilateral directa. El segon grup de reunions més important (417) han estat les mantingudes per part de l'equip tècnic amb organitzacions de la societat civil (Organitzacions no governamentals) i altres agents de cooperació de la ciutat (sindicats, universitats i empreses) per acabar de definir i desplegar la cooperació a iniciativa d'aquests actors. Seguidament, més d'un centenar de reunions (111) van ser de coordinació institucional (amb el FCCD, l'ACCD, la DIBA, etc. Finalment, s'ha comptabilitzat l'assistència a actes i jornades externes sobre temàtiques diverses en les quals algun membre de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional hi ha participat.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades recollides pel personal tècnic de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional.

A més del personal propi, i amb la vocació de promoure una cooperació basada en la mobilització del coneixement, la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional es compta amb el suport de nombrosos tècnics i tècniques de diverses àrees de l'Ajuntament de Barcelona. Durant aquest any 2014, al voltant d'uns 42 tècnics i experts s'han desplaçat i/o han participat a molts dels països i ciutats prioritàries per compartir el seu coneixement i experiència sobre diferents àmbits de la gestió municipal, entre els quals destaquen l'urbanisme, la gestió de l'aigua, la seguretat, la prevenció de riscos i la gestió de mercats.

# Tècnics	Regidoria	Departament	Ciutat (País)
7	Regidoria Habitat Urbà	Projectes Urbans	Medellín (Colòmbia) / Saida (Líban) / La Habana (Cuba)
2	Regidoria de Mercats i Comerç	Institut Municipal de Mercats	Maputo (Moçambic) / Medellín (Colòmbia)
4	Regidoria de Salut Pública	Agència de Salut Pública de Barcelona	Maputo (Moçambic)
2	Regidoria de Medi Ambient	Direcció de Serveis del Cicle de l'Aigua	Saida (Líban) / Sousse (Tunísia)
2	Regidoria de Cultura	ICUB – Centres Cívics	Tetuan (Marroc) / L'Havana (Cuba)
3	Regidoria de Cultura	ICUB – Museu d'Història de Barcelona	L'Havana (Cuba)
2	Regidoria de Cultura	ICUB – Consorci de Biblioteques de Barcelona	Medellín (Colòmbia) / Maputo (Moçambic) / Tetuan (Marroc)
3	Regidoria de Cultura	IMEB – Escola Massana	L'Havana (Cuba)
1	Regidoria d'Economia	Mercabarna	Maputo (Moçambic)
2	Regidoria d'Economia	Institut Municipal d'Hisenda	Maputo (Moçambic)
5	Regidoria de Seguretat. Bombers de Barcelona	Servei de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament	Nablu (Palestina)
3	Regidoria de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports	Departament de Planificació i Processos. Direcció de Serveis d'Estratègia i d'Innovació	Medellín (Colòmbia)
3	Regidoria de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports	Departament de d'Adolescència i Joventut	L'Havana (Cuba)
2	Regidoria de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports	Institut d'Esports de Barcelona	L'Havana (Cuba) / Sarajevo (Bòsnia i Hercegovina)
1	Regidoria de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports	Associacionisme	Tetuan (Marroc)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades elaborades per la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional.

A més d'aquestes 42 persones identificades d'acord amb la taula anterior, s'hauria d'afegir la participació d'experts i tècnics d'altres organismes i institucions públiques que treballen a la ciutat de Barcelona, com ara el Port de Barcelona, la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona o l'Àrea Metropolitana de Barcelona que d'una manera o altra han posat el seu

coneixement i expertesa al servei de l'execució de la política pública de cooperació al desenvolupament.

En aquest punt, convé destacar també que durant el 2014, Barcelona va participar com a soci en el projecte europeu USUDS (*Urban Sustainable Development Strategies*), liderat per la Xarxa de ciutats mediterrànies *MedCités*. En el marc d'aquest projecte van sorgir una sèrie d'iniciatives de cooperació bilateral entre ciutats membres d'aquesta xarxa (que preveu nombroses ciutats a banda i banda de la Mediterrània) i les ciutats beneficiàries del projecte.

Per la seva banda, l'Ajuntament de Barcelona va establir dues línies de cooperació: una amb Sousse (Tunísia) i una altra amb Saida (Líban). Per a les actuacions a la ciutat de Sousse es va comptar amb la col·laboració de Barcelona Cicle de l'Aigua per a la identificació d'un projecte d'estalvi de recursos hídrics mitjançant la recuperació d'aigües pluvials. Amb aquest objectiu es van fer dos desplaçaments d'intercanvi tècnic (un a Sousse i un altre a Barcelona) i un últim de restitució. Pel que fa a la ciutat de Saida, Barcelona va acompanyar a la ciutat libanesa en els primers treballs per la remodelació del port de pescadors i del front litoral de la ciutat vella d'aquesta població.

Igualment, i en resposta a les fites incloses al Pla director, durant l'any 2014 s'ha començat a donar forma al suport d'iniciatives de cooperació sud-sud, facilitant el contacte entre la ciutat de Medellín i de l'Havana per tal que identifiquin, comparteixin i desenvolupin iniciatives d'interès mutu amb l'impuls i l'acompanyament de Barcelona. En aquest sentit, ambdues ciutats han iniciat l'intercanvi tècnic al voltant del model d'internacionalització i cooperació, dels instruments de planificació urbana, i dels mecanismes de preservació i gestió dels centres històrics.

A l'Havana, a més, Barcelona està assumint un rol significatiu aportant coneixement i models exitosos de gestió de serveis públics amb el suport financer de la UE en el marc del nou escenari de relacions entre Cuba i la UE. De manera concreta, a més, s'està implicant en l'elaboració del pla estratègic de transformació de la seva badia, facilitant i promocionant trobades internacionals relacionades amb l'àmbit cultural i la concertació d'espais de reflexió sobre la història i el futur de les ciutats.

4. La convocatòria Barcelona Solidària 2014

Procediment de la convocatòria

La convocatòria Barcelona Solidària 2014 és la segona convocatòria que s'alineja amb el nou Pla Director 2013-2016. S'ha continuat amb la voluntat iniciada el 2013 de fer d'aquesta convocatòria un instrument adient i molt vinculat als objectius fixats en el pla anual i el Pla director. Es van fer diverses modificacions per assegurar-ne una major alineació.

Es van mantenir els programes de cooperació al desenvolupament, de ciutats específiques i d'educació per al desenvolupament, i es van introduir tres línies pilot per a reforçar determinats objectius. Aquestes línies van ser: projectes que promoguessin els drets fonamentals del col·lectiu LGBTI, tant a l'Àfrica com a l'Amèrica Llatina; projectes que reforcessin capacitats productives, amb un enfocament especial de gènere, a la zona del Marroc, Maputo, Dakar, l'Havana i territoris palestins; i, finalment, projectes d'aprenentatge i servei presentats entre una ONG i un o més centres educatius.

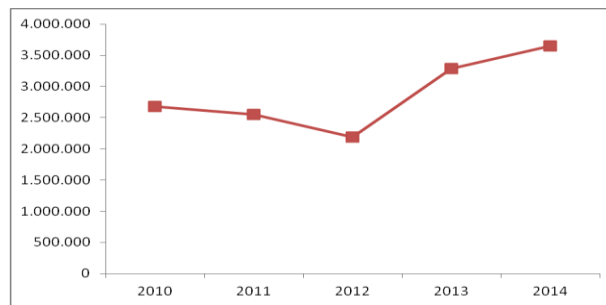
Així mateix, els recursos al Programa de cooperació al desenvolupament es van distribuir d'acord amb la prioritització de les àrees geogràfiques, fent una discriminació positiva als projectes de la Mediterrània i l'Àfrica subsahariana; amb la intenció que els percentatges de distribució geogràfica dels recursos d'aquesta línia dins la convocatòria resultés de la següent manera: 35% a Amèrica Llatina, 30% a l'Àfrica Subsahariana i 30% a la regió Mediterrània.

Amb la voluntat iniciada durant l'exercici anterior d'ajustar els temps d'execució dels projectes subvencionats amb aquesta convocatòria a l'any pressupostari, l'anunci es va publicar en el Butlletí Oficial de la Província (BOPB) de **30 de gener de 2014**. La resolució provisional de la convocatòria va ser el **13 de juny** i la resolució definitiva el **17 de juliol**.

Dades de la convocatòria

El pressupost de la convocatòria 2014 va ser de 3.650.000€. D'aquests recursos es van comprometre 1.150.000€ per al pressupost del 2015 per a projectes plurianuals. La quantitat compromesa per al 2014 de convocatòries anteriors va ser de 1.174.744,24€ (desglossat de la següent manera: 913.530,45€ de l'any 2013 i 261.213,79€ dels anys 2011 i 2012). Seguint amb el canvi de tendència registrat el 2012, el 2014 va ser el segon any consecutiu en què els recursos de la convocatòria van augmentar.

Evolució anual de l'import atorgat. 2010-2014

Font: elaboració pròpia a partir de les dades recollides per la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional.

A aquesta convocatòria 2014 es van presentar un total de 113 entitats amb 165 projectes per un valor total de 11.521.870,71€, dels quals 54 (el 32,73% dels projectes presentats) amb un valor de 3.650.000€ (un 31,68% de l'import total) van ser subvencionats. El mes de juliol de 2014 es va fer una ampliació de convocatòria, per valor de 410.000 euros (250.000€ a càrrec de l'exercici 2014 i 160.000€ a càrrec de l'exercici 2015), la qual va permetre subvencionar 5 projectes més, per tant, el nombre total de projectes subvencionats va ser 59. Així, el 62% dels projectes finalment subvencionats feien referència a actuacions anuals, mentre que la resta consideraven actuacions més enllà del 2014.

	Projectes presentats 2014	Projectes subvencionats 2014	% de projectes subvencionats
CI anuals	38	12	31,58%
CI plurianuals	24	6	25,00%
CE anuals	9	5	55,56%
CE plurianuals	19	8	42,11%
EPD anuals	57	20	35,09%
EPD plurianuals	18	8	44,44%
Totals	165	59	35,76%

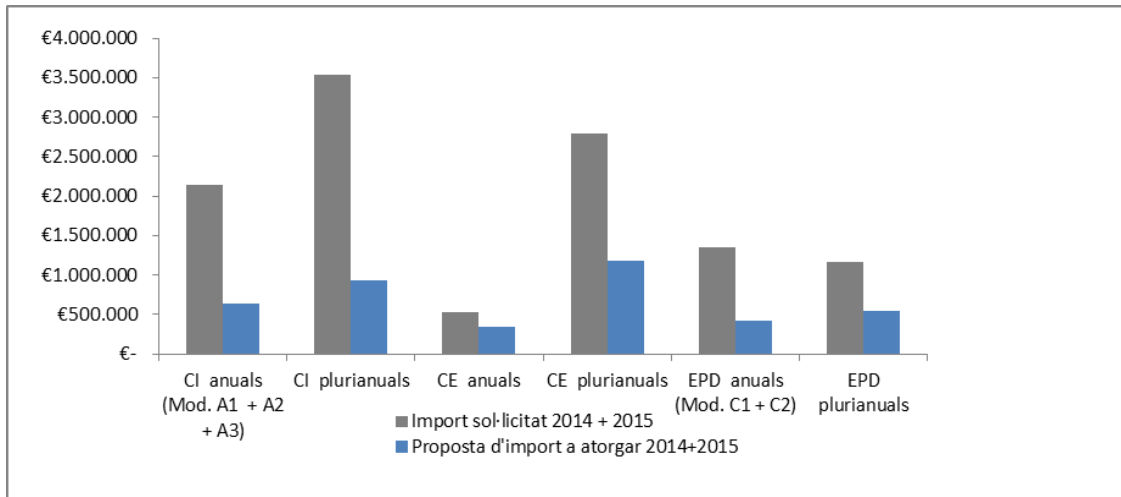
Nota: CI: Cooperació Internacional; CE: Cooperació Ciutats Específiques; EPD: Educació per al Desenvolupament.
Font: elaboració pròpia a partir de les dades recollides per la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional.

Gairebé la meitat dels projectes aprovats (28) eren d'Educació per al Desenvolupament (48%), seguits de projectes de Cooperació Internacional (18 projectes, un 31%) i finalment de Cooperació a Ciutats Específiques (13 projectes en total).

En termes de pressupost, la relació de projectes presentats i finalment aprovats va ser com reflecteix el gràfic d'acord amb les diverses modalitats i període d'execució dels projectes¹.

¹ Dins del "Programa de Cooperació per al Desenvolupament", s'identifiquen tres modalitats de projectes: Modalitat A.1.

Projectes de Cooperació al Desenvolupament que incideixin positivament en els objectius estratègics i objectius específics que estableix el Pla Director. Modalitat A.2: Projectes de cooperació al desenvolupament que promoguin els drets fonamentals del col·lectiu LGTB. Modalitat A.3: Projectes de cooperació al desenvolupament que reforcin capacitats productives a la Mediterrània i Àfrica subsahariana amb un enfocament especial de gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades recollides per la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional.

Pel que fa a l'assignació geogràfica dels projectes subvencionats en aquesta convocatòria, considerant tan sols el programa de Cooperació al Desenvolupament (CI) (en totes les seves modalitats), i el programa de Cooperació al Desenvolupament a Ciutats Específiques (CE) es va distribuir, en termes de projectes i de recursos econòmics, de la manera següent:

	Projectes atorgats (CI + CE)	Pressupost Atorgats (CI + CE) (8)	% Projectes atorgats (s/ total presentats)	% Pressupost Atorgats (s/ total recursos atorgats)	% establert en la convocatòria
Àfrica subsahariana	7	726.879,02 €	22,58%	23,55%	30
Amèrica Llatina	15	1.600.067,21 €	48,39%	51,85%	35
Mediterrània	8	709.284,42 €	25,81%	22,98%	30
Altres	1	50.000,00 €	3,23%	1,62%	5

Font: elaboració pròpia a partir de les dades recollides per la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional.

Finalment, i com reflecteix la taula anterior, no va ser possible complir amb els objectius geogràfics establerts inicialment a la convocatòria. Tot i el desig inicial per a promoure una assignació geogràfica més equilibrada, aquesta taula mostra que les capacitats instal·lades pel que fa als actors i entitats de la cooperació catalana encara es troben molt enfocades cap els països de l'Amèrica Llatina cosa que s'acaba reflectint en la quantitat i qualitat dels projectes presentats.

B. Dins del "Programa de Cooperació per al Desenvolupament a Ciutats Específiques", s'identifica una modalitat de projectes: Modalitat B.1. Projectes de cooperació per al desenvolupament a ciutats específiques que incideixin positivament en els objectius estratègics i objectius específics que estableix el Pla Director.

C. Dins del "Programa d'Educació per al Desenvolupament", s'identifiquen dues modalitats de projectes: Modalitat C.1: Projectes d'Educació per al Desenvolupament que incideixin positivament en els objectius estratègics i objectius específics que estableix el Pla Director. Modalitat C.2. Projectes presentats entre una ONG i un o més centres educatius (Primària, Secundària, Batxillerat, Cicles formatius i Universitats) que promoguin projectes d'aprenentatge i servei.

Analitzant de manera més concreta la subvenció en la modalitat Ciutats específiques, en relació a les ciutats prioritàries establertes en el pla Anual 2014, la distribució dels recursos finalment va resultar de la manera següent:

Ciutats Específiques (CE)	Import Atorgat	% (sobre total)
Gaza i Cisjordània	213.926,84 €	14,09%
Dakar	57.992,48 €	3,82%
L' Havana	314.303,00 €	20,70%
Maputo	399.890,04 €	26,34%
Medellín	379.275,00 €	24,98%
San Salvador	152.630,00 €	10,05%
Total general	1.518.017,36 €	100,00%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades recollides per la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional.

Pel que fa a la valoració dels projectes presentats a aquesta convocatòria, es va fer un concurs de licitadors. El contracte va ser adjudicat a la Fundació Solidaritat UB – Universitat de Barcelona, amb un cost de 33.980€.

Seguint el mateix procediment es van externalitzar les tasques relacionades amb el seguiment de projectes de convocatòries de subvencions anteriors. Aquestes tasques van consistir en la revisió tècnica i econòmica dels informes de seguiment i finals, i l'estudi de sol·licituds de modificacions. El contracte va ser adjudicat a la empresa AVALUEM, amb un cost de 63.670€.

5. Actuacions als districtes de Barcelona

Durant l'any 2014, els Districtes Municipals també han dut a terme diversos projectes de sensibilització, promovent la solidaritat ciutadana i l'educació per al desenvolupament. Des de l'Ajuntament de Barcelona s'ha donat suport a aquestes actuacions amb un pressupost de 48.707€, repartits de la manera següent:

Districte	Nom de l'activitat	Import
Ciutat Vella	Projecte sensibilització en temàtiques de cooperació per a joves	4.796
Gràcia	Gràcia Solidària	12.626
Horta Guinardó	Horta-Guinardó per la Solidaritat i la Pau	11.700
Les Corts	Les Corts Coopera	10.150
Sant Andreu	Solidaritat, comerç just i cultura de la pau	6.500
Sant Gervasi	Sarrià-Sant Gervasi Coopera	2.935

Font: elaboració pròpia a partir de les dades recollides per la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacionals.

Els temes considerats en cadascuna d'aquestes actuacions han estat molt diversos i aterrats a països i geografies molt variades. Aquest tipus d'actuacions permet apropar als ciutadans i ciutadanes de Barcelona realitats, problemàtiques i disjuntives que tot i que poden semblar llunyanes, acaben tenint una relació més o menys directa amb les accions quotidianes de la ciutadania.

6. Avaluació i rendició de comptes i execució pressupostària / Avaluació i iniciatives per a la millora en l'actuació

Al llarg del 2014, l'Ajuntament de Barcelona ha engegat una sèrie d'iniciatives per avaluar i millorar l'impacte de les seves actuacions, així com d'altres per avançar en la seva rendició de comptes i en l'efectivitat de la seva execució pressupostària.

A nivell general, cal començar destacant la definició, concepció i posada en marxa d'una base de dades a l'interior de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional que ha permès millorar, de manera substantiva, el seguiment i la implementació de les nombroses actuacions engegades. Mitjançant un simple sistema de catalogació d'acord amb una sèrie de criteris i atributs relacionats amb les característiques geogràfiques, pressupostàries i d'objectius de cadascuna de les iniciatives engegades, l'Ajuntament de Barcelona pot conèixer ràpidament l'abast de les seves actuacions i donar un seguiment adequat sobre l'assoliment dels compromisos considerats en el seu Pla Director. Aquesta eina de seguiment permetrà, de manera fàcil i senzilla, continuar avançant en la transparència i la rendició de comptes en posar a l'abast de les persones interessades tota la informació referent a les actuacions engegades. De la mateixa manera, aquesta base de dades ha servit, i servirà en el futur, per millorar les Memòries que recullen tota l'activitat anual.

De forma més concreta, en l'àmbit de l'Acció Humanitària i les Emergències, al llarg del 2014 es va promoure una reflexió per identificar la millor manera sobre com intervenir en aquests àmbits ateses les característiques pròpies de la cooperació municipal barcelonina. Per a això, es va encarregar a un consultor extern l'anàlisi del procediment i de la pertinència del finançament durant els darrers anys en aquest àmbit, i en base a les capacitats econòmiques i administratives existents, se li va demanar que fes propostes en relació a l'ordenació d'aquesta línia d'acció. El resultat d'aquesta reflexió va ser la creació de dues noves línies a la convocatòria 2014 i el manteniment de certes subvencions extraordinàries per a aquelles intervencions que es van considerar estratègiques, no tan sols per la seva efectivitat, sinó d'acord amb les capacitats instal·lades a l'Ajuntament de Barcelona per entomar aquest tipus d'actuacions.

En l'àmbit de l'Educació per al Desenvolupament també s'han dut a terme diverses iniciatives que han acabat tenint un fort impacte tant sobre la valoració i avaluació d'aquestes projectes, com sobre el resultat esperat. D'una banda, i després de diverses consultes i aportacions per part d'experts, s'ha acabat adoptant un nou enfocament metodològic per a aquest tipus de projectes. Aquest nou enfocament pren com a punt de partida la teoria del canvi, fent que tots els projectes que es presentin a aquesta modalitat prenguin en consideració els mecanismes necessaris per aconseguir no tan sols un major sensibilització, sinó també una transformació en la manera de veure i comprendre la realitat.

D'altra banda, i seguint aquesta voluntat d'anar més enllà de la sensibilització, al llarg d'aquest 2014 s'ha acabat de definir una nova línia d'actuació anomenada "aprenentatge i servei" que pretén alinear la comunitat educativa i les entitats del tercer sector perquè els joves no només estiguin exposats a d'altres realitats sinó que hi interactuin amb l'objectiu de transformar-la.

Aquesta metodologia educativa parteix de la necessitat de vincular l'aprenentatge de l'alumnat més enllà de l'escola. Això significa incorporar l'entorn de l'escola i el barri com un espai educatiu, i amb capacitat de formació i transformació. L'aplicació d'aquesta metodologia fomenta que els i les estudiants de primària, secundària, batxillerat, cicles formatius, universitats i l'educació en el lleure puguin aplicar els seus aprenentatges a la comunitat a partir de l'implicació en un projecte que respon a una necessitat social, per a la comunitat... a les entitats i associacions, en aquest cas de cooperació al desenvolupament i solidaritat internacional.

Pel que fa a les avaluacions, al llarg del 2014 no s'ha fet cap avaluació de cap projecte de manera directa, però sí en el marc del conveni de suport al Fons Català de Cooperació al Desenvolupament (FCCD). Així, per exemple, es van començar les feines per a dur a terme una avaluació intermèdia d'un projecte que sobre gestió municipal s'està executant als nuclis urbans de Ziguinchor i Oussouye, a Senegal. Aquest tipus d'avaluacions, fetes a meitat d'execució del projecte està permetent avaluar la intervenció fins ara i modificar, si s'escau, alguna acció pendent d'executar a fi de corregir possibles mancances. A més, es tracta d'una valuació mixta, es a dir, hi participen tots els actors involucrats. Sota el lideratge del FCCD (que compta amb una unitat d'avaluació), i que també executa algunes activitats concretes en el marc del projecte, hi participa l'Ajuntament de Barcelona com a finançadors i l'entitat executora del projecte (Xarxa de Consum Solidari).